

A művelési rendszerek és a termesztéstechnológia fő elemei

Szalay László PhD
egyetemi docens
szalay.laszlo@szie.hu

Művelési rendszer

Fogalma: Az ültetvény állandó paraméterei = ahogy az ültetvény kinéz

Elemei:

- Sor- és tőtávolság

- Faalak:

Törzsmagasság (a betakarítási mód függvényében)

Koronaforma

- Az alany - nemes kombináció

- Öntözőberendezés

- Támrendszer

- Jéghálók

- Kiegészítő létesítmények

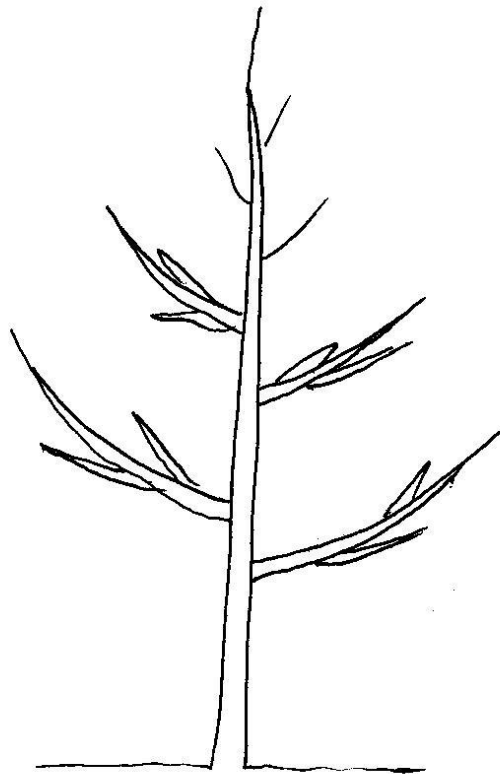
Művelési rendszerek csoportosítása (almatermésűek és csonthéjasok):

- EXTENZÍV – nagy tenyészterületű
40 m² felett
- FÉLINTENZÍV – közepes tenyészterületű
15 - 40 m²
- INTENZÍV – kis tenyészterületű
15 m² alatt

(tenyészterület = sortávolság x tőtávolság)

Üzemi faalakok

KÖZPONTI TENGELYESEK (ORSÓK)

TERMŐKAROS ORSÓ

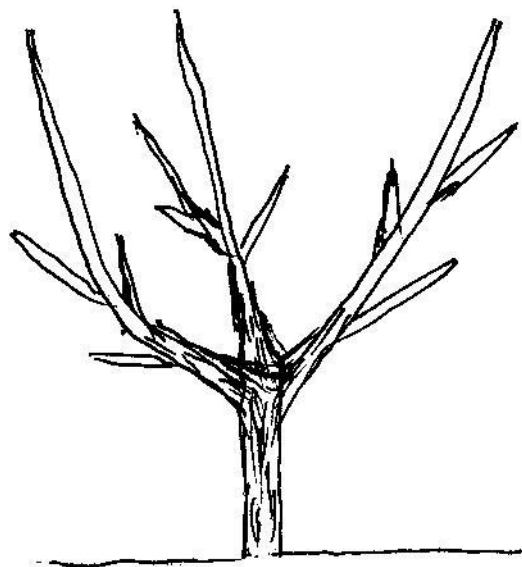
6 x 4 m

karcsú
orsó
4 x 2 m

NYITOTTAK

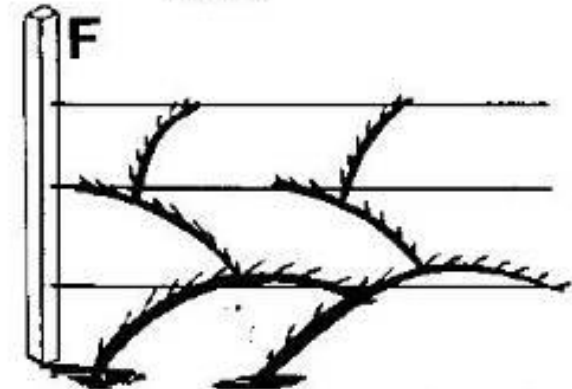
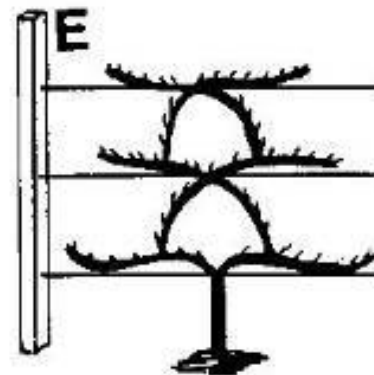
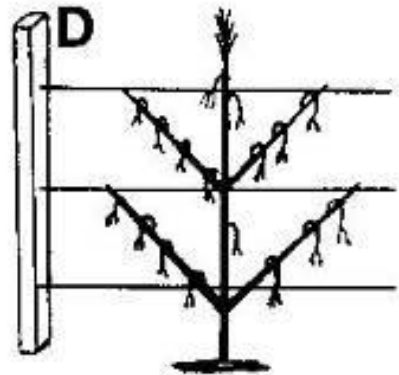
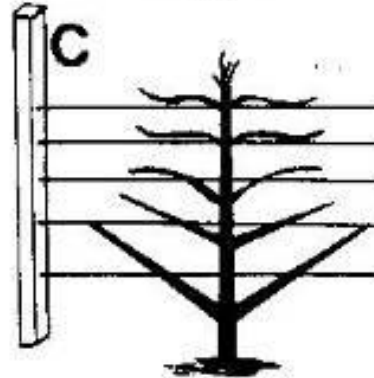
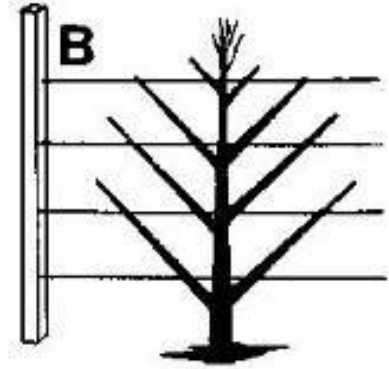
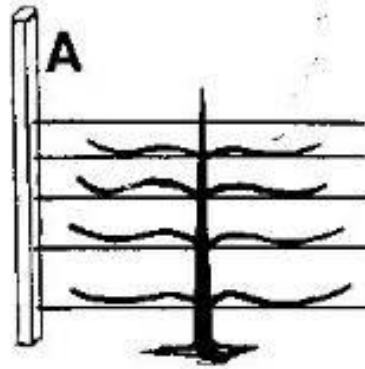
Váza korona 6 x 4 m

!!!

SÖVÉNYEK

Haag sövény

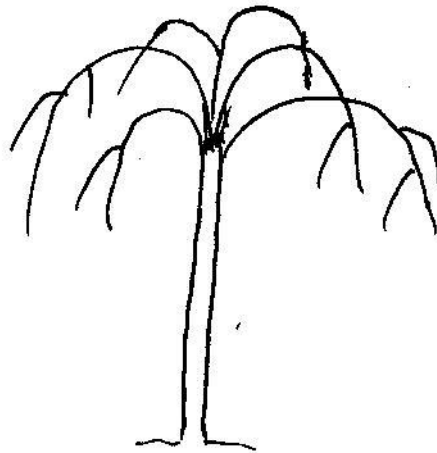
Palmetta

Egyéb sövények

KÜLÖNLEGES (SPECIÁLIS) FAALAKOK

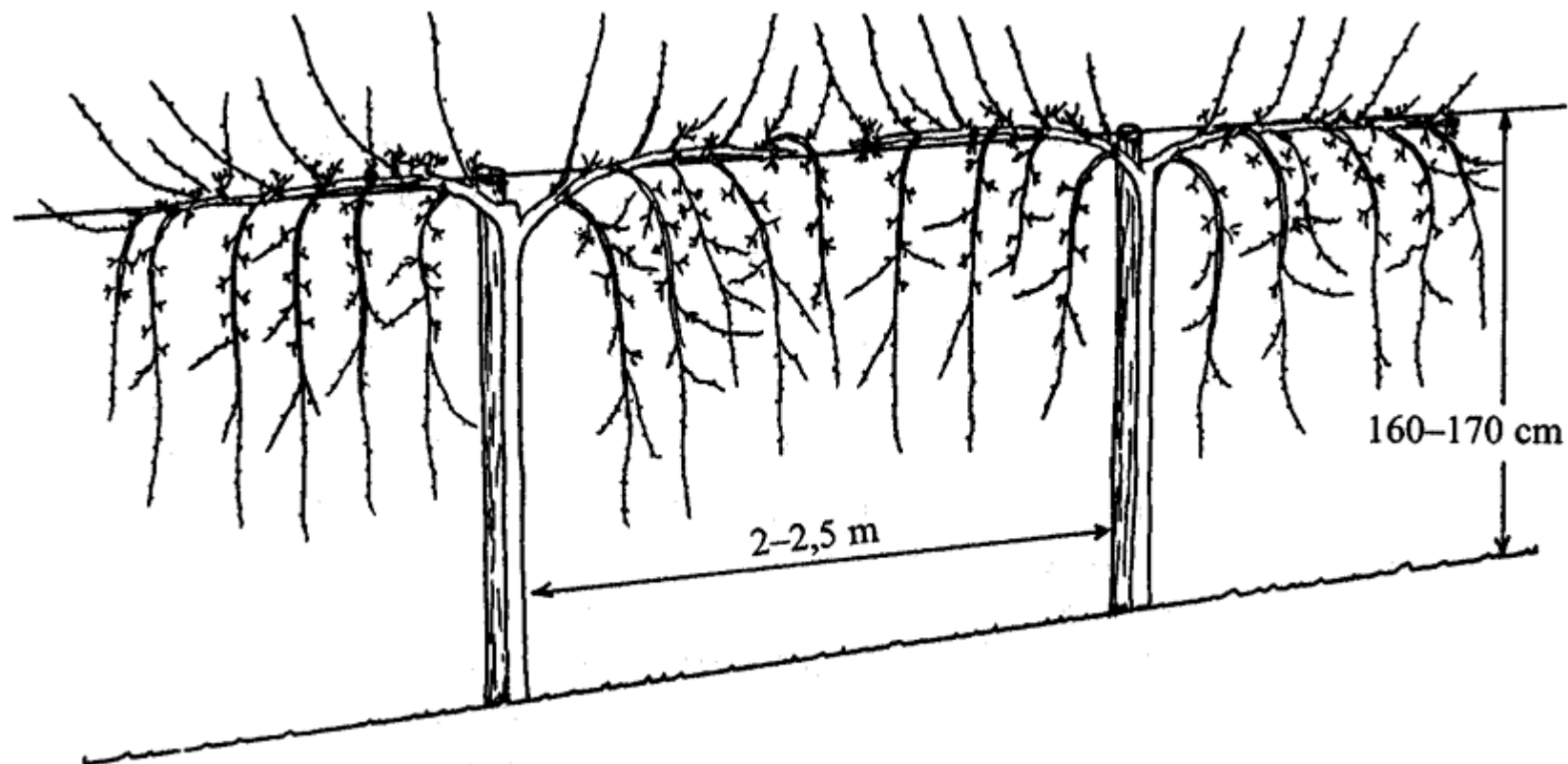

„V” system

Bibaum

alma függöny

Ernyő korona

Gyümölcsültetvény létesítése

- 1. Tervezés**
- 2. Tereprendezés**
- 3. Talajelőkészítés**
- 4. Kitűzés**
- 5. Ültetés**
- 6. Támrendszer**
- 7. Törzsvédelem**
- 8. Talajtakarás**
- 9. Kerítés, egyéb kiegészítő létesítmények**
- 10. Megvalósulási vázrajz készítése**

TECHNOLÓGIA

?

TECHNOLÓGIA

hagyományos - INTEGRÁLT - bio (ökológiai)

A termesztéstechnológia rendszere (INTEGRÁLT!)

1. Termőfelület- és termés szabályozás

- metszés**
- metszést kiegészítő eljárások**
- gyümölcsritkítás**

2. Talajerő-gazdálkodás

- talajművelés**
 - mechanikai,**
 - vegyszeres,**
 - takarásos,**
- tápanyagellátás (trágyázás)**
- öntözés**

3. Növényvédelem

4. Szüret, szüret utáni műveletek

AZ INTEGRÁLT GYÜMÖLCSTERMESZTÉS JELLEMZŐI:

- **Minősegbiztosítás**
- **Ellenőrzött, környezetkímélő, minőségcentrikus,**
- **Természetidegen anyagok használatának csökkentése, szermaradvány mentes termék**
- **Védjegy, márka, földrajzi eredetvédelem...**

Követelményei:

- Optimális termőhely
- Területelőkészítés – talajvizsgálat, feltöltő trágyázás (szerves is), talajfertőtlenítés tilos, talajuntság ???
- Szaporítóanyag I. osztályú, vírusmentes
- Fajták: piacképes, rezisztens, toleráns ha van (alma, körte, meggy)
- Művelési rendszer korszerű
- Öntözőrendszer kell

- **gyors termőre fordulás**
- **termőegyensúly kialakítása (alternancia nincs)**
- **optimális gyümölcsterhelés – metszés, gyümölcsritkítás**
- **benapozott, laza korona**

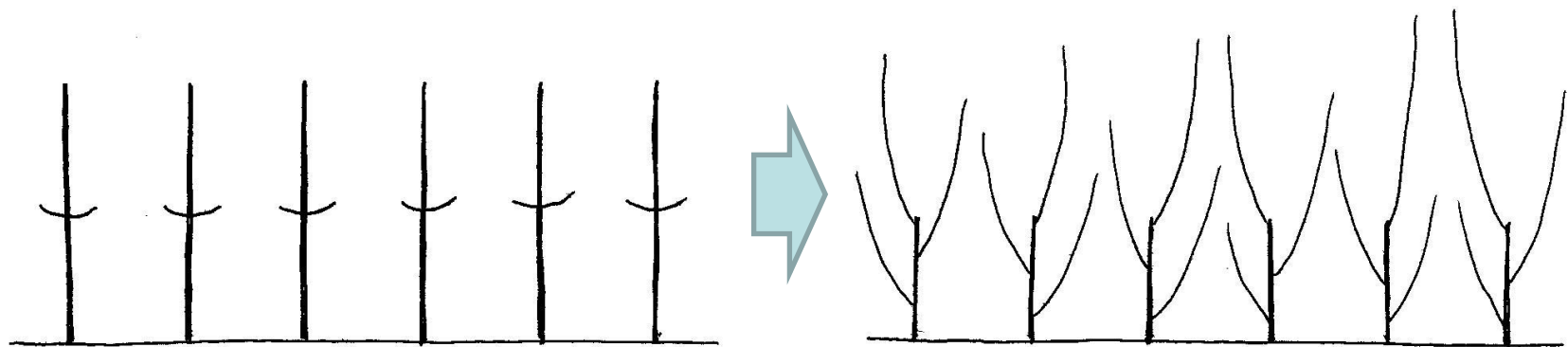
- **Talajművelés – sorköz füvesített, sorsáv szerves anyaggal takart, ugar művelés tilos (kivéve első 1-2 év)**
- **3 évenként mélylazítás, talajban akkumulálódó gyomirtók használata tilos**
- **N műtrágya használat minimalizálása**

- **Növényvédelem: INTEGRÁLT (részletek később)**
- **Szüret – optimális időpontban, tárolás korszerűen, szermaradvány ellenőrzés**
- **Dokumentáció – naplók**
- **Szaktanácsadás – ellenőriz is!**
- **Védjegy – ha minden feltételnek megfelelt!**
- **Csak a termesztek összefogásával valósítható meg (TÉSZ)**

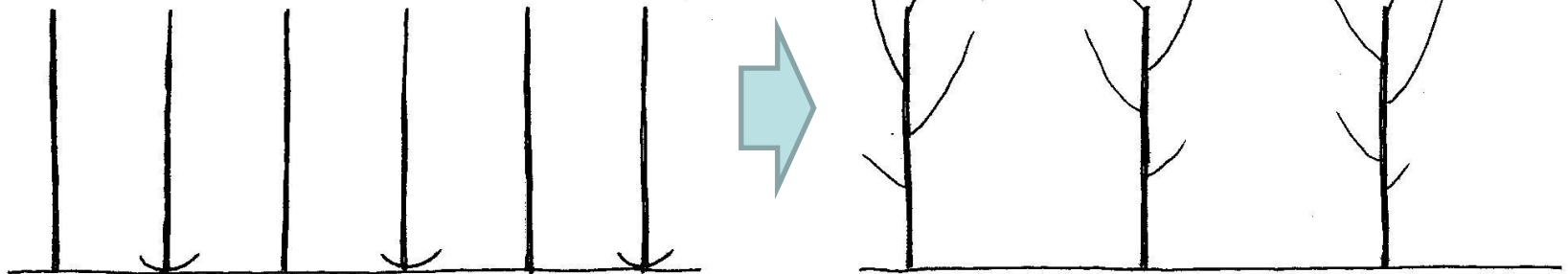
a TECHNOLÓGIA részletei

METSZÉS

- Alakító metszés
 - A telepítéstől a termőre fordulásig végezzük
 - Célja a tervezett koronaforma kialakítása
- Fenntartó metszés
 - Termőre fordulás után végezzük
 - Célja a termőegyensúly fenntartása

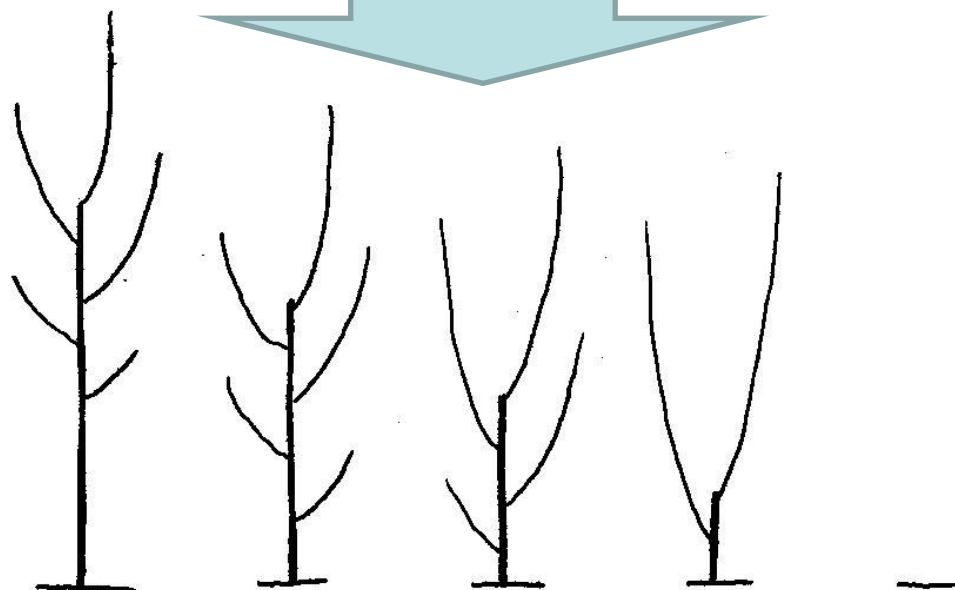
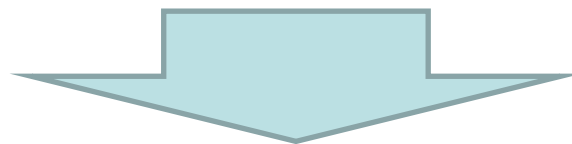
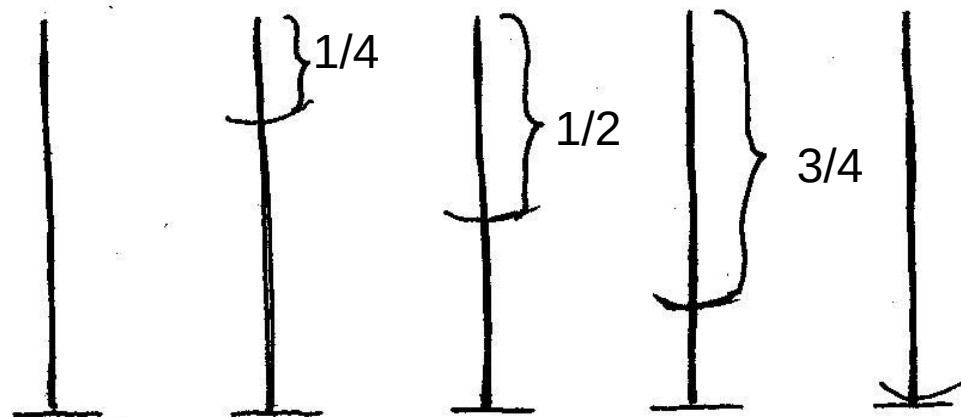

visszametszés

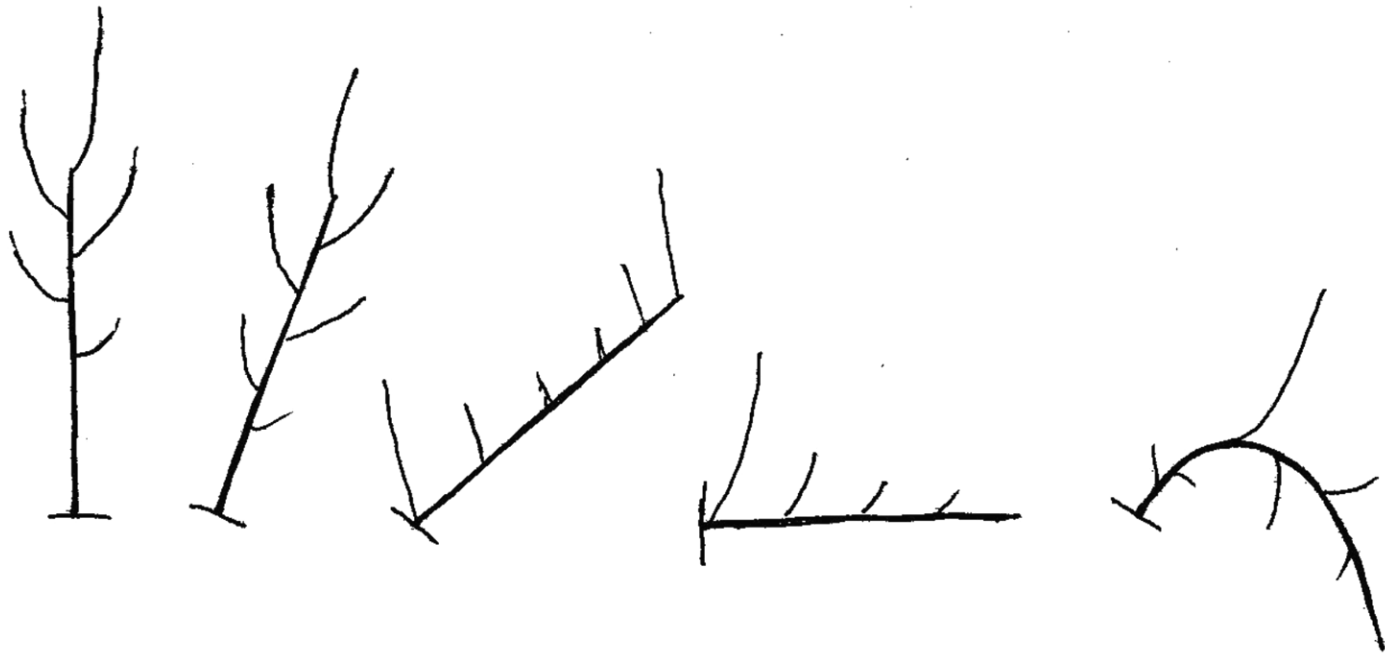

ritkítás

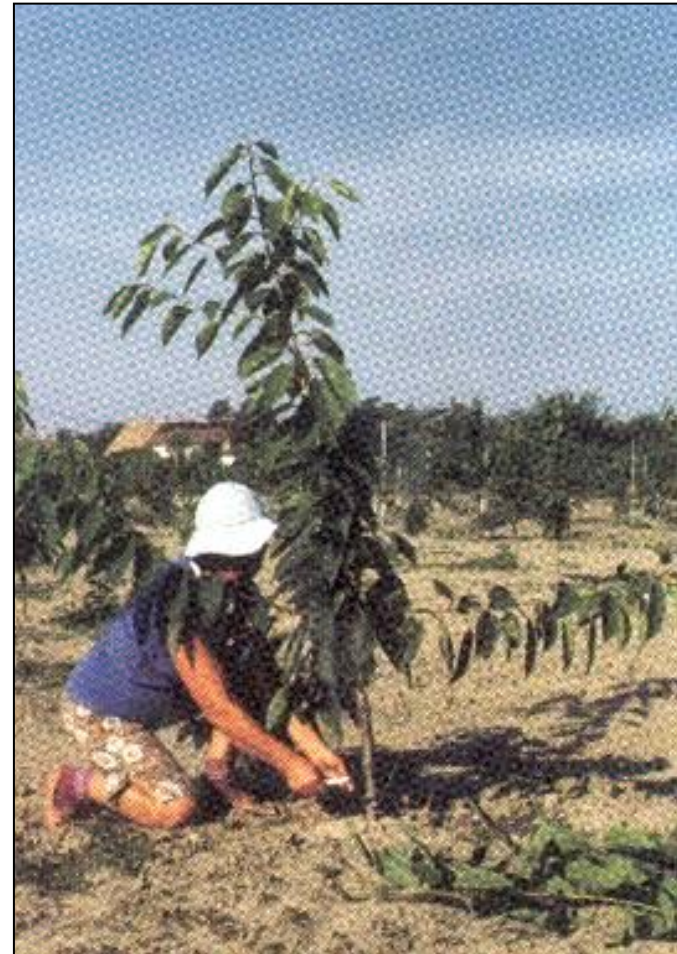
Függőleges állású, különböző mértékben visszametszett vessző kihajtása

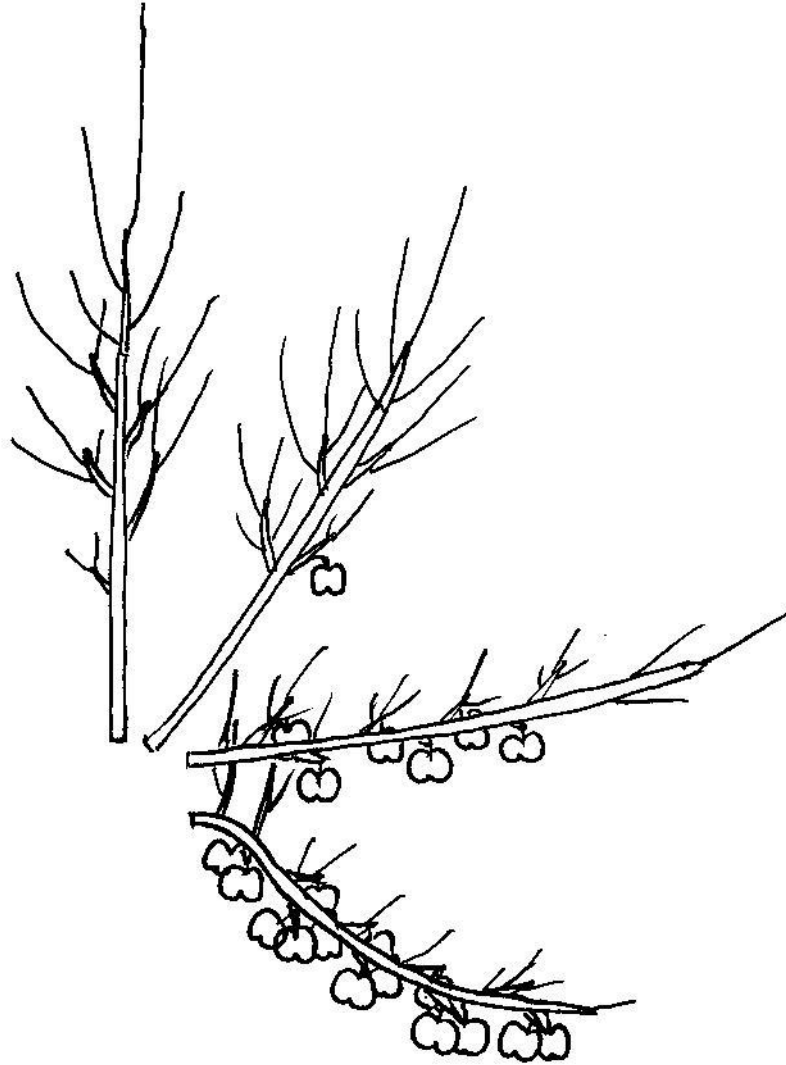

Visszametszés nélküli, különböző szögben álló vessző kihajtása

Metszést kiegészítő eljárások

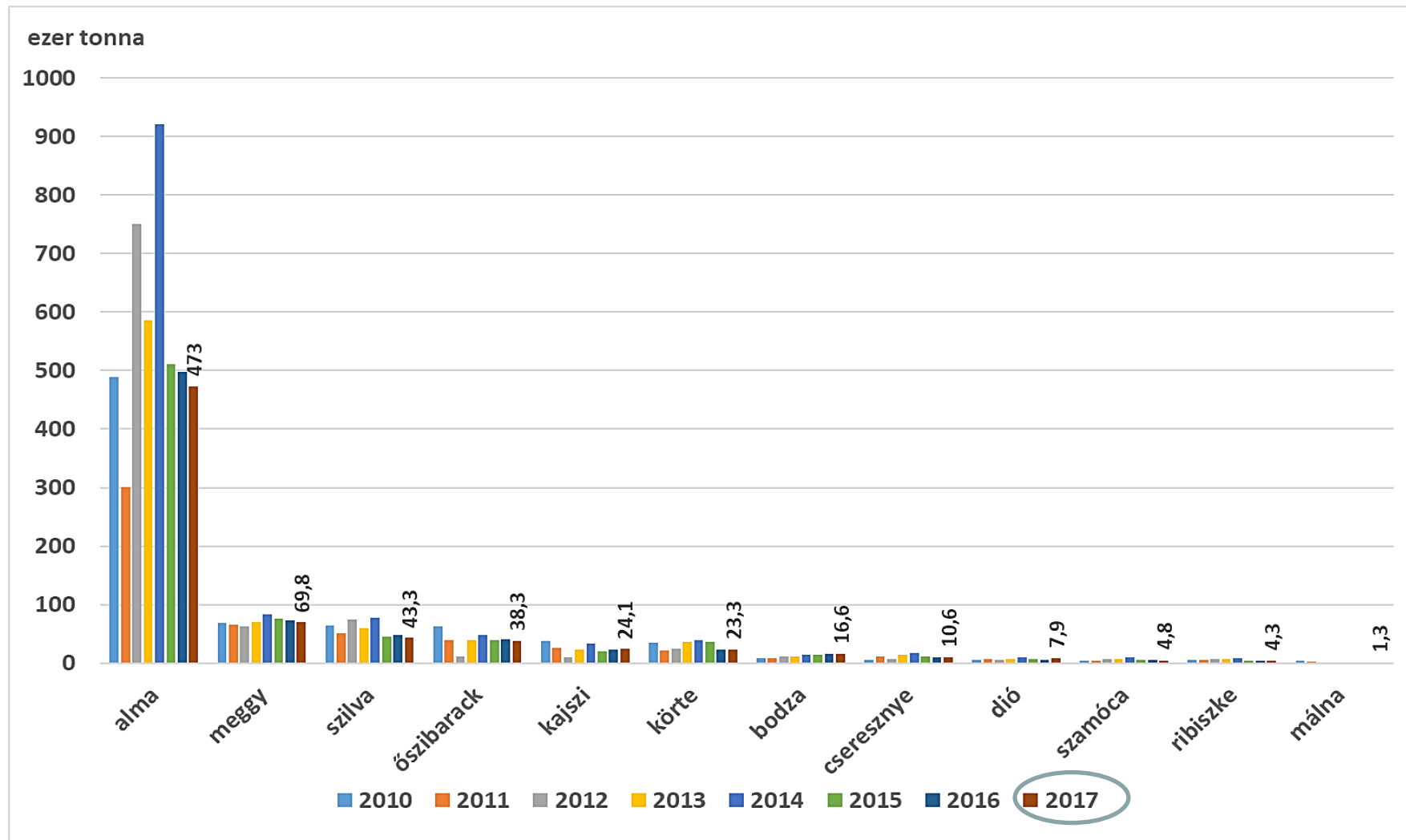

FruitVeB

Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi
Szervezet és Terméktanács

www.fruitveb.hu

Gyümölcs termésmennyiségek fajonként Magyarország 2010-2017

A nyereséges és gazdaságos termesztéshez szükséges minimális hozamok (t/ha)

Gazdaságos az, amiben van elég nyereség a fejlesztésekhez és tartalékképzéshez!

Faj	Országos termésátlag	Nyereséges min.	Gazdaságos min.
Alma	18,4	20-25	40-50
Körte	13,0	10-15	20-30
Meggy	4,1	5-10	15-20
Cseresznye	5,6	4-6	8-15
Őszibarack	10,5	8-12	15-25
Kajszibarack	7,1	6-8	15-20
Szilva	9,5	15-20	25-30

Forrás: FruitVeB

A versenyképesség feltételei:

- **Piac által megkívánt minőség**
- **Kiváló terméshozam**
- **Termésbiztonság (fagyvédelem, jégvédelem)**
- **Jó értékesíthetőség, piaci kapcsolatok**
- **Ágazati szervezettség (FruitVeB, TÉSZ)**
- **Szaktudás**
- **Munka iránti alázat, szorgalom, precizitás**
- **Támogatások igénybevétele**
- **Megfelelő üzemméret**

Forrás: FruitVeB

Értékesítési csatornák

- Közvetlen értékesítés (pl. SZEDD MAGAD, helyi piac...)
- Nagykereskedelem
- Kiskereskedelem
- Nagybani piac
- Áruházlánc
- Feldolgozás

- TÉSZ

TÉSZ

TÉSZ

Termelői Értékesítési Szervezet

TÉSZ

Termelői Értékesítő Szervezet

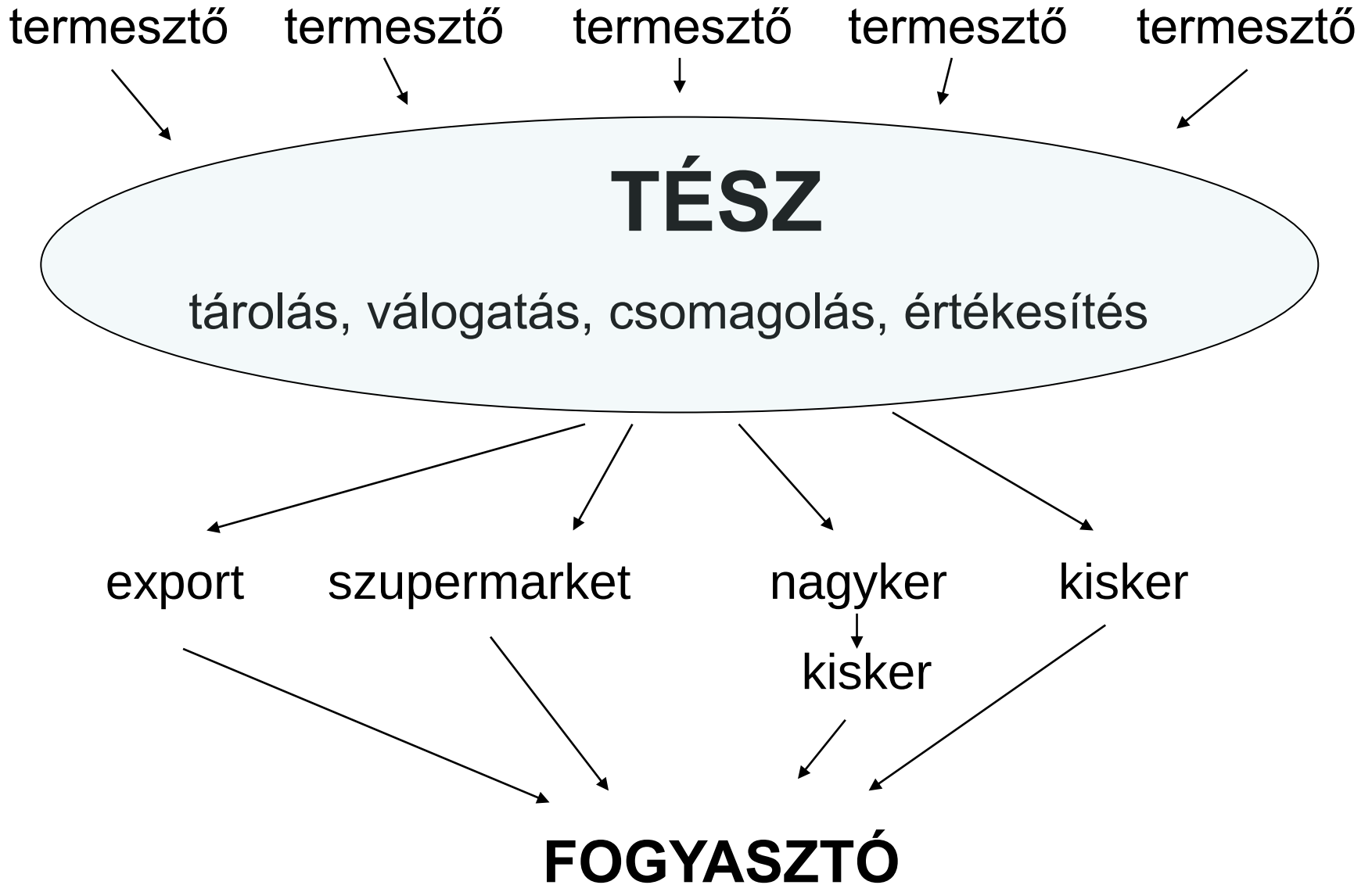
- Termelői tulajdonú, nonprofit
- Termelők önkéntes társulásával jön létre
- Állam anyagilag támogatja

FELADATAI:

- Közös posztharvest
- Közös értékesítés
- Szaktanácsadás, továbbképzés, bemutatók
- Tagok segítése hatósági, pénzügyi, egyéb kérdésekben
- Nagybani anyag- és eszköz beszerzés
- Támogatások fogadása közvetítése tagok részére

Ma kb. 50-60 TÉSZ van (zöldség-gyümölcs)

ZGY forgalomból 20% a részesedésük

VÉGE